

Lagskifte ägde rum på 1870-talet. I
Tävelsö Mellanbyn samt i Allatorps
mellan 1880-90.

I Tävelsö Norrbyn samt i Rinkaby
förekommer ännu bystämma. Till denna
kallas med budkalle. Byggnadsnären
har själv fungerat såsom delr. vid by-
stämma i Norrbyn. Såsom gemensam
angelägenhet hade man då att sörja för
att byns gamla linbasta erhöi nytt
tak samt att ett "regnskydd" skulle
uppsättas vid buschallplatsen. By-
stämmans bestående äro som som skulle
vara byfogde till nästa stämma.

Vissa gemensamma ägor finnas ännu. Bystämma
efterföljes av kalas - äldermannsgille. I vissa
andra byar. Mellanbyn och Allatorps
förekommer endast kalaset. Ingen vet

Inf 59.

vark byahandlingar och byinstrument
tagit vägen.

Bönderna i byarna ha ofta en fröcka gemen-
samt. I Rinkaby har en bonde köpt
en fräktor och kör med denna åt de
öfriga mot vist arvode. De frösta
fröskolagen kom till på 1920-talet.
Kälasroten, existerar ännu. Den fungerar
även som husförhörsrota. Kälasroten
respekteras strängt vid begravningar.

Jordbruksförbättringar kan man spåra
från ungefär tiden av första världskriget.
Man började då bl. a. att odla foderbetor.
Äldre jordbruksredskap kom till. Träharvar
ersattes av järnharvar och årderna fick järn-
bäll. In till början av seklet hade alla
kinodlingar. Sen lades denna odling

ner undan för undan och endast enstaka gårdar hade linodling till hushåll. År 1940 och därefter blev det åter fart på linodlingen i samband med att bönderna erhöll garanti pris för linet m. fl. för månen. Götalands linberedningsverk kom till o. s. v. Tunga lövängar fanns nu. Fista löv-
ängen i Skjurs by beboddes 1915-1918. Lövängarna = bolen och vanlig äng var ofta större än åkrarna.

Mycket grengar tjänats. säson skjuts-
lega för transport av säd till Lär-
hamn. Där hämbade man strömming
såsom returlast.

Man värde olika saker och sålde på
marknaden bl. a. Sigfridomässan i Täfte.
Matth⁽¹⁸⁴⁵⁻⁾ betingade på 90-talet 25 öre alnen.
1920 fick socknen sin första lagelindustri;

som i medeltal sysselsatte ungefär 5 man.
Den har bedrivits som binäring till
jordbruk. Denna binäring har under
senare år blivit mycket förändrad.

Maskiner har ersatt handkraften och
det hela har mera prägel av industri.
Nu har ägaren sedan några år tillbaka
helt ägnat sig åt detta och arrenderat
ut jordbruket.

En hel del personer emigrerade på 1880-talet.
Orsaken var fattigdomen. Ungefär 67
småställen - en del torp - är nerlagda.
Förbättrade levnadsvillkor ha gjort att
emigrationen avstannat. En annan
utflyktning till tätorterna ha sedan
1930-talet utarmat socknen.

Avlöning in natura förekom tills i
början av 1900-talet. Då fingo

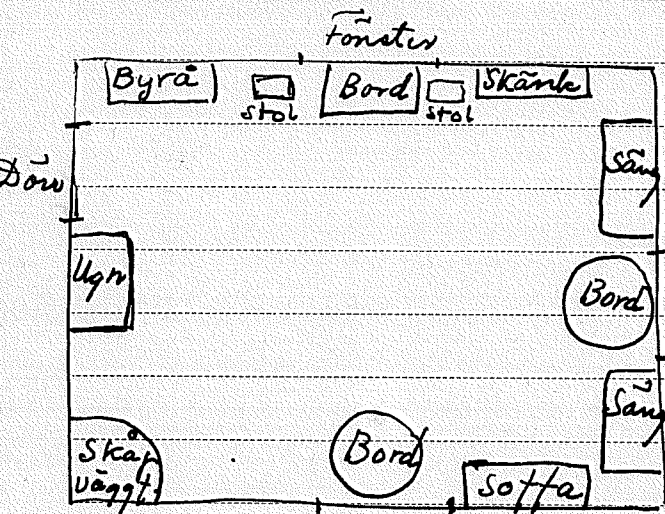
f. ex. en grå ull (1 mark) 1 nådduk/huvudduk,
1 förkläde, linland eller viss mängd lin.
Drängen fick störlar, ull eller ullstump-
pro.
För slatterna utgick lön i natura ända
till 1986 i form av mjölk, fädd och ved.

Den första handelsboden kom till i
Tävelsås Södergård år 1870. Sen
i Allatorps kom en handelsbod till vid
den tiden. Även i Stenlanda by
startades en handelsbod av Petter
Magnusson. De övriga handels-
boderna har jag ej lyckats få reda på
ägare till. Den som hade boden i
Södergård, kallades för "Pinna-kadetter".
Nya varor som bjöds ut i boderna
var kall och bröd. Det senare har

saluförts i ungefär 20 år. Det ansågs
och anses än vara slarvigt att köpa
bröd.

Kvadsbyggnader i villastil började att
byggas ungefär 1910. De gamla taken
av lön och halm ersattes först av spån
sedmera^{av} papper, tegel och stenit.
Rödfärgning var modern från 1870-talet.
Tornarstugorna saknade läng mesta-
dels. Ombyggnad har ej förekommit
så mycket som ombyggnad. Tall-
männhet ansåg man det finare att bygga
nytt och ville efterlikna samhällens
byggnadstyper. De nya husen må-
lades i gult eller gråvitt, fick glas-
veranda och frontespis. De hade ännu
ofta ingångar placerad å gaveln

och hela planen över rummet förändrades.
De första egna hemmen var främsålda
kottar. Sådana främsålda delar av de
stora gårdarna började avstyckas på
1920-talet.



Möbleringsplan av
sluga på 1890-talet.
Tinner ännu på en-
staka gårdar ^{med} nästan
samma möbler än i
dag.

Tenstaka fall min-
des berättaren att det
stod en hyvelbänk
vid ena fönstret.

På Liffudsmässan köptes möbler ända in på början av 1900 talet.

På 1850 talet började man med gardiner. De första köksspisarna inköptes för omkring 60 öre sedan. Tapeter kom något senare än gardinerna eller samtidigt.

Kalasen följa ännu gamla traditioner.

Vägbolag bildades på 1910 talet för att sköta vägarna. Alla vägar var dåliga.

Gäddervagnar började att brukas i början av seklet.

Ungdomarna samlades till dans på loge och vid vägskålen.

På 1860 talet kom de första tidningarna till byn. Det var Snuska poeten.

De böcker man köpte då var mestadest religiösa böcker: biblar, psaltar, religiösa sånger såsom Nore och Lambens

visor samt ett och annat skillingtryck
av något romantiskt slag. Dessutom
förekom Bondespraktikan och Sibylle
spådom. De muntliga berättelserna
är nästan borta.

1839 kom socknens första skola till på
initiativ av ägaren till Shärrvicks
gård. ? Hederstierna.

Han skänkte då 1 tunnare råg och 1 tunna
korn att utgå till lärarens avlöning
till dess statsbidrag kunde erhållas.
Han gav dessutom torrt och an-
tagligen också vinke till skolhuset,
som låg på skoltomten men närmare
vägen.

Ungdomen var sällan till högre skolor.

Konstakka av dem blevo folkskollärare.
Först på 1930-talet började det bli mera vanligt.

att pojkar, mera sällsynt flickor, fortsatte att
läsa på läroverket i Växjö.

Tävelsås är en mycket kyrklig socken.
Så sent som 1945 var medeltalet kyrko-
besökare 125 pr. söndag. (Folkmängden ungefär
800) Många gamla vandrade över halvmilen
för att komma till kyrkan. Husförhör hålles
ännu i vardera av socknens åtta rotar.
Årminstone tills 1947 inlärdes varje år en
spec. husförhörs psalm. De flesta barnen
döpas i kyrkan i samband med högmässan.
Jordfästningar förvälltas i regel på sön-
dagarna en halv timme före gudstjän-
sten. Begravningsgästerna stanna kvar
över denna. Sommarkiden sker alla
jordfästningar på kyrkogården. Präst
och kantor möta "liket" vid kyrko-
gårdsgrunden.

Väckelserörelser av frikyrklig art ha ej haft någon betydelse i socknen. Några medlemmar till Missionsförbundet ^{lok}finnas och denna organisation äger en gård i Läderbyn.

Däremot kan man nog skönja spår av de väckelserörelser, som präglade statskyrkan under Sallersgrens och Per Myrans tid. Sångboken "Fän fädernas tid" användes ibland ännu.

Uppenbart är att den bättre tillgången på arbete samt bättre ekonomiska villkor under de senaste åren bidragit till att folket skaffat sig telefon, "finare" möbler, cyklar, maskiner o.s.v. samt att förbindelse med Växjö ordnats genom busstrafik, vilken startade 1920.